

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI
Delegatura w Szczecinie

LSZ-4101-32-04/2011
P/11/125

Szczecin, dnia lutego 2012 r.

Pan
Tadeusz Drabik
Prezes Gospodarczego
Banku Spółdzielczego
w Choszczynie

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 3 *ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli*¹, zwanej „*ustawą o NIK*”, Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie przeprowadziła w Gospodarczym Banku Spółdzielczym w Choszczynie (zwanym „Bankiem”), kontrolę w zakresie przydzielania i wykorzystania dopłat do oprocentowania preferencyjnych kredytów inwestycyjnych na rzecz rolnictwa od w latach 2009-2011.

W związku z kontrolą, której wyniki przedstawione zostały w protokole kontroli podpisanym w dniu 01.02.2012 r., Najwyższa Izba Kontroli, stosownie do art. 60 ust. 1 *ustawy o NIK*, przekazuje Panu Prezesowi niniejsze wystąpienie pokontrolne.

Najwyższa Izba Kontroli, mimo stwierdzonych uchybień, pozytywnie ocenia działalność Banku w badanym zakresie.

1. W kontrolowanym okresie Bank zrzeszony był w Gospodarczym Banku Wielkopolski S.A. w Poznaniu (GBW). Bank przydzielał kredyty na realizację inwestycji w gospodarstwach rolnych, z zastosowaniem dopłat do oprocentowania kredytów bankowych, udzielonych na sfinansowanie części kosztów inwestycji zgodnie z *rozporządzeniem Rady Ministrów z dnia 22 stycznia 2009 r. w sprawie realizacji niektórych zadań Agencji Restrukturyzacji i Modernizacji Rolnictwa*² (ARIMR). W badanym okresie do Banku wpłynęły 103 wnioski kredytowe, z których pozytywnie rozpatrzono i udzielono kredyt w 96 przypadkach na łączną kwotę 16.986,8 tys. zł. Negatywnie rozpatrzono 1 wniosek dotyczący zakupu użytków rolnych z powodu braku zdolności kredytowej klienta, natomiast w 3 przypadkach klienci wycofali wnioski a w 3 - Bank nie podjął decyzji o przyznaniu kredytu

¹ Dz.U. z 2012 r., poz. 82.

² Dz.U. z 2009 r., poz. 121.

z uwagi na brak limitów dopłat środków z ARiMR. W okresie od 01.01.2009 r. do końca III kwartału 2011 r. ARiMR dopłaciła do oprocentowania kredytów preferencyjnych udzielonych przez Bank kwotę łączną w wysokości 2.015,1 tys. zł.,

2. NIK pozytywnie ocenia przydzielanie preferencyjnych kredytów inwestycyjnych na rzecz rolnictwa. Spośród 96 udzielonych w kontrolowanym okresie kredytów preferencyjnych kontrolą objęto dokumentację 24 o najwyższych wartościach, na łączną kwotę 6.498,8 tys. zł, co stanowiło 38,2% wartości kredytów udzielonych przez Bank w badanym okresie. We wszystkich kontrolowanych kredytach Bank pobrał prowizję w wysokości 2% wartości udzielonego kredytu, co było zgodne z warunkami kredytowania przyjętymi w § 2 ust. 3 umowy nr 10/DPK-KI/07, zawartej pomiędzy GBW a Bankiem. Kwoty udzielonych kredytów w 3 liniach kredytowych (nKZ, nMR, nIP) nie przekraczały 80% wartości nakładów inwestycyjnych oraz 90% nakładów inwestycyjnych w linii nGR. We wszystkich 14 zbadanych kredytach na zakup użytków rolnych, nie stwierdzono przypadku zakupu gruntów od współmałżonka oraz przypadków sprzedaży gruntów przed upływem 5 lat od dnia otrzymania kredytu, oraz przypadków zakupu użytków rolnych, jeżeli w okresie ostatnich 10 lat na ich zakup została przyznana pomoc ze środków publicznych. Kredytobiorcy potwierdzali w aktach notarialnych dokonanie transakcji zakupu użytków rolnych oraz wpłaty udziału własnego. W 2 przypadkach brak było oświadczenia kredytobiorców, iż umowa sprzedaży gruntów nie stanowi spełnienia warunku do uzyskania emerytury, renty rolniczej w pełnej wysokości lub renty strukturalnej, oraz że w okresie 10 lat na zakup sprzedawanych nieruchomości nie została przyznana pomoc ze środków publicznych. W trakcie trwania kontroli uchybienia te, na podstawie art. 50 ust. 4 ustawy o NIK zostały wyeliminowane.

3. NIK pozytywnie ocenia realizację udzielonych kredytów, przy czym dokumentowanie przez Bank ich wykorzystania było zdaniem NIK niewystarczające. We wszystkich badanych przypadkach kredytowane przedsięwzięcia były kontrolowane i monitorowane przez Bank. Przed wydaniem decyzji jak i po udzieleniu kredytu Bank przeprowadzał kontrole bezpośrednie przedsięwzięcia w miejscu ich realizacji. Notatki z kontroli zawierały m.in. opis stanu majątkowego kredytobiorcy, jego sytuację finansową i uwagi o wykorzystaniu kredytu. We wszystkich 24 przypadkach stwierdzono, że udzielone kredyty wykorzystane zostały zgodnie z przeznaczeniem, jednak opis ten był zbyt ogólny i nie dokumentował zakupionego z udziałem kredytu preferencyjnego sprzętu rolniczego z podaniem jego numeru rejestracyjnego w przypadku ciągników oraz numerów nadwozia w przypadku innego sprzętu, brak było także innych form udokumentowania zakupionego sprzętu. We wszystkich badanych przypadkach zakup będący przedmiotem udzielonego kredytu, został należycie udokumentowany aktami notarialnym nabycia gruntów rolnych, bądź fakturami zakupu w przypadku sprzętu rolniczego.

4. NIK pozytywnie ocenia egzekwowanie przez Bank realizacji zawartych umów kredytowych. W 1 przypadku spośród badanych 24 kredytów, kredytobiorca opóźnił spłatę 1 raty kredytu o 15 dni od umownego terminu. Zgodnie z postanowieniami § 5 pkt 2 umowy nr 10/DPK-KI/07, gdy kredytobiorca nie spłaci w wyznaczonym terminie raty kapitału lub odsetek, albo dokona wpłaty tych rat w niepełnej wysokości, traci

prawo do korzystania z dopłaty. Bank prawidłowo naliczył dopłaty od nieterminowo spłaconej raty kapitałowej tego kredytu w wysokości 3.706,47 zł. Za okres opóźnienia Bank pobrał od kredytobiorcy należne odsetki z tytułu dopłat do oprocentowania w wysokości 746,16 zł. Pozostałą należną kwotę w wysokości 2.960,31 zł, z tytułu dopłat do oprocentowania Bank uzyskał od ARiMR.

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o uszczegóławianie w notatkach z kontroli bezpośrednich u kredytobiorcy zapisów dotyczących realizacji zakupionego sprzętu rolniczego w ramach kredytu inwestycyjnego.

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Szczecinie, na podstawie art. 62 ust. 1 *ustawy o NIK*, oczekuje przedstawienia przez Pana Prezesa w terminie 14 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosku bądź o działaniach podjętych w celu jego realizacji lub przyczyn niepodjęcia takich działań.

Zgodnie z treścią art. 61 ust. 1 *ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia przysługuje Panu Prezesowi prawo zgłoszenia na piśmie do dyrektora Delegatury NIK w Szczecinie umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosku zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, zgodnie z art. 62 ust. 2 *ustawy o NIK*, termin nadesłania informacji, o której mowa wyżej, liczy się od dnia otrzymania ostatecznej uchwały właściwej komisji NIK.